

OCHRANA MOŘSKÝCH ŽELV PŘÍMO V TIŠNOVĚ (?)

Žáci ZŠ ZaHRAda (Aneta Novotná, Karolín Zemánková, Šimon Kostřica, Šimon Vyplašil)

Letos na podzim navštívila ZŠ ZaHRAda velmi inspirativní žena, česká zooložka Hana Svobodová. Je příkladem toho, že stojí za to jít si za svým snem, i když se zdá hodně obtížně uskutečnitelný. Hanka dokázala úspěšně rozjet a systematicky podporovat praktickou ochranu želv v Indonésii. V současné době mimo jiné navštěvuje školy a pořádá pro děti přednášky a besedy o ochraně nejen želv, ale mořských ekosystémů vůbec. Její povídání zahrnuje i ekonomické, společenské aspekty ochrany přírody. Kromě toho tím vydělává peníze na platy ochránců přímo v Indonésii. Někteří žáci ZaHRAdy se po besedě domluvili, že společně napíší text o tom, co se dozvěděli, a pomůžou tak Hance s její osvětovou činností. Děkujeme Tišnovským novinám, že nám tento text otiiskly.

Zuzana Kostřicová

O mořských želvách...

Želvy jsou řád plazů, který vznikl zhruba před 200 miliony let. Vyvinuly se z ještěřů. Současné mořské želvy se dělí do dvou čeledí, a to na karety a kožatky. Dohromady je jich sedm druhů: kareta obecná, kareta obrovská, kareta pravá, kareta menší, kareta australská, kareta zelenavá a kožatka velká. Všechny tyto druhy jsou ohroženy a z toho tři jsou ohroženy vyhynutím. Potrava mořských želv je velice různorodá v závislosti na druhu. Například kareta pravá často okusuje mořské houby a tím zabraňuje jejich přemnožení. Jinak je tomu u karety obrovské, která v dospělosti konzumuje převážně řasy. Naproti tomu kožatka velká loví medúzy a v tlamě má speciální háčky na jejich přidržení. Všechny mořské želvy kladou vajíčka na tu samou pláž, kde se samy vylíhly. Dospělé želvy nemají téměř žádné predátory kromě velkých žraloků (například žralok bílý či žralok tygří). Mláďata jsou ale lovena celou řadou predátorů.

Co želvy ohrožuje

Mnoho mořských želv žije v Indonésii, kde však místní obyvatelé želvám (většinou nevědomě) škodí. Za jedno želví vejce se platí 25 korun. V jednom hnízdě se nachází zhruba sto vajec. Pro místní jsou dvě

vykradená hnízda jako měsíční výplata, proto hnízda vykrádají a vejce prodávají na trhu, přestože je to nelegální. Po želvích vejcích vám navíc může být špatně. Protože samičky želv žijící v znečištěném moři do několika vajec v snůšce vloží škodliviny nastrádané v jejich těle a tato vejce se poté nevylíhnou, zatímco samička a ostatní mláďata jsou v pořádku. Pokud toto vejce sníte, škodliviny v něm obsažené se dostanou do vašeho těla. Na samotném vejci to totiž nelze poznat.

Malé želvičky po vylíhnutí chodí za světlem (na červené však nereagují). Normálně vydává měsíc odrážející se na hladině moře větší světlo než les za pláží, to se však změní, není-li za pláží les, ale rušné město. Želvy to zpravidla nepřežijí.

Na trzích a letištích (dokonce i na českém internetu) se dají koupit výrobky z želvoviny. Vaši parádu však vykupuje utrpení želv. Želvy jsou zaživa upečeny (což většinou ještě přežijí), za ploutve přitlučeny k desce a nakonec jim želvovinu sloupou. Takto zubožené želvy jsou vhozeny zpět do moře, přičemž místní doufají, že jim krunyř znovu naroste.

Dalším problémem jsou vlečné sítě, které za sebou táhnou rybáři na lodích. Tyto sítě mohou dosahovat rozměrů i několik kilometrů a zachytávají se do nich všichni živočichové. Mnoho rybářů tomu nevěnuje žádnou pozornost. Někdy se želvy loví i na maso a vyváží se třeba do Číny.

Po mnoho let bylo vše, co místní používali, z přírodních, a tedy „rozklada-

teľných“ materiálů. My jim tam zavezli plasty, které ovšem nelze jen tak vyhodit do přírody. Mladé želvy (jakožto i jiné tvorové) se do plastů zachytávají, a často v důsledku toho umírají.

Jak pomoci želvám

V případech dovolené v místech, kde jsou želvy ohroženy, nekupovat: želví vajíčka, náramky z želvoviny a vycpané želvy ani želvy na jídlo. A vůbec nekupujte suvenýry ze zvířat, z toho nikdy nekouká nic dobrého. Mysleli by si, že to dělají správně. A kdybyste náhodou jeli do Indonésie, tak si stáhněte aplikaci TurtleRunger. V případě, že byste na jejich trzích viděli, jak se tam prodávají věci z želv, a neuměli byste indonésky anebo nechtěli volat policii, tak si je vyfoťte. Dojde to místním záchranářům a oni už udělají potřebné. Mohli byste čistit oceány od plastu a i prostředí na ulici. A pokud nejezdíte na dovolenou, tak pomoci můžete například i peněžně zaslouhou částkou na www.morskezelvy.cz. Jestliže nechcete přispět finančně, tak aspoň co nejmíň používejte plasty. Protože plasty se dostanou do řeky, z řeky do moře a z moře do oceánu a je to. A kvůli tomu neumírají jenom želvy, ale i velryby a další živočichové.

Více informací o činnosti organizace Chráníme mořské želvy, z. s., se dozvíte na uvedeném odkazu.

Malé mořské želvy.

Foto: Hana Svobodová